

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

17. december 2020 (*)

»Præjudiciel forelæggelse – landbrug – beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler – forordning (EF) nr. 510/2006 – forordning (EU) nr. 1151/2012 – artikel 13, stk. 1, litra d) – praksis, der kan vildlede forbrugerne med hensyn til produktets oprindelse – gengivelse af den form eller det udseende, der kendetegner et produkt, hvis betegnelse er beskyttet – den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Morbier««

I sag C-490/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig) ved afgørelse af 19. juni 2019, indgået til Domstolen den 26. juni 2019, i sagen

Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier

mod

Société Fromagère du Livradois SAS,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, E. Regan, Domstolens præsident, K. Lenaerts, som fungerende dommer i Femte Afdeling, og dommerne M. Ilešič, C. Lycourgos og I. Jarukaitis (refererende dommer),

generaladvokat: G. Pitruzzella,

justitssekretær: fuldmægtig M. Krausenböck,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 18. juni 2020,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier ved avocat J.-J. Gatineau,
- Société Fromagère du Livradois SAS ved avocat E. Piwnica,
- den franske regering ved C. Mosser og A.-L. Desjonquères, som befuldmægtigede,
- den græske regering ved G. Kanellopoulos, E. Leftheriotou og I.-E. Krompa, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved D. Bianchi og I. Naglis, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 17. september 2020,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 13, stk. 1, i henholdsvis Rådets forordning (EF) nr. 510/2006 af 20. marts 2006 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og fødevarer (EUT 2006, L 93, s. 12) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 af 21. november 2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer (EUT 2012, L 343, s. 1).
- 2 Dette spørgsmål er rejst inden for rammerne af en tvist mellem Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (herefter »Syndicat«) og Société Fromagère du Livradois SAS vedrørende en krænkelse af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Morbier« og illoyal konkurrence samt snylteragtig adfærd begået af sidstnævnte.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Fjerde og sjette betragtning til forordning nr. 510/2006, som blev ophævet ved forordning nr. 1151/2012, havde følgende ordlyd:
 - »(4) Stillet over for et stort vareudbud og en mængde oplysninger bør forbrugerne, for bedre at kunne foretage et valg, have klare og kortfattede oplysninger om et produkts oprindelse.

[...]

 - (6) Der bør fastlægges en EF-strategi for anvendelsen af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser. Et sæt EF-regler med en beskyttelsesordning gør det muligt at udvikle geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser, eftersom sådanne regler i kraft af den ensartethed, de medfører, sikrer lige konkurrencevilkår for producenter af produkter med sådanne betegnelser og styrker produkternes værdi for forbrugerne.«
- 4 Denne forordnings artikel 13, stk. 1, havde følgende ordlyd:

»Registrerede betegnelser er beskyttet mod:

 - a) enhver direkte eller indirekte kommerciel anvendelse af en registreret betegnelse for produkter, der ikke er omfattet af registreringen, for så vidt sådanne produkter kan sammenlignes med de produkter, der er registreret under den pågældende betegnelse, eller for så vidt anvendelsen af betegnelsen udnytter den beskyttede betegnelses omdømme
 - b) enhver uretmæssig anvendelse, efterligning eller antydning, uanset om produktets virkelige oprindelse er angivet, eller den beskyttede betegnelse er oversat eller er ledsaget af udtryk såsom »art«, »type«, »måde«, »som fremstillet i«, »efterligning« eller tilsvarende
 - c) form for falsk eller vildledende angivelse af produktets herkomst, oprindelse, art og vigtigste egenskaber på den indre eller ydre emballage, i reklamerne eller i dokumenterne for det pågældende produkt samt anvendelse af emballager, der kan give et fejlagtigt indtryk af produktets oprindelse
 - d) enhver anden form for praksis, der vil kunne vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse.

[...]

- 5 Af 18. og 29. betragtning til forordning nr. 1151/2012 fremgår:
 - »(18) Det overordnede mål med at beskytte oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser er at sikre landbrugerne og producenterne et rimeligt udbytte fra et bestemt produkts og dets produktionsmådes

kvalitet og karakteristika og at give tydelige oplysninger om produkter med specifikke karakteristika, der er knyttet til den geografiske oprindelse, og dermed give forbrugerne mulighed for at træffe bedre oplyste købsbeslutninger.

[...]

(29) Betegnelser, som opføres i registret, bør beskyttes for at sikre loyal brug og hindre praksis, som kan vildlede forbrugerne [...]

6 Denne forordnings artikel 4 med overskriften »Formål« har følgende ordlyd:

»Der oprettes en ordning for beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser, som har til formål at hjælpe producenter af produkter, der er knyttet til et geografisk område, med at:

- a) opnå rimeligt udbytte, der afspejler produkternes kvalitet
- b) sikre ensartet beskyttelse af alle betegnelser som en intellektuel ejendomsret på Unionens område
- c) give forbrugerne tydelige oplysninger om produktets værdiforøgende egenskaber.«

7 Denne forordnings artikel 5, stk. 1, litra a) og b), der i det væsentlige gengiver ordlyden af artikel 2, stk. 1, litra a) og b), i forordning nr. 510/2006, bestemmer:

»I denne forordning forstås ved »oprindelsesbetegnelse« en betegnelse, der identificerer et produkt:

- a) som har oprindelse et bestemt sted, i en region eller, i undtagelsestilfælde, i et land
- b) hvis kvalitet eller karakteristika hovedsagelig eller fuldstændig kan tilskrives et geografisk miljø med dets naturbetingede og menneskelige faktorer [...]

8 Ordlyden af samme forordnings artikel 13, stk. 1, svarer i det væsentlige til ordlyden af artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 510/2006. I slutningen af litra a) og b) er blot tilføjet udtrykket »herunder hvis produkterne anvendes som ingrediens«.

9 I henhold til Kommissionens forordning (EF) nr. 2400/96 af 17. december 1996 om optagelse af visse betegnelser i det register over beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser, der er fastsat i Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler (EFT 1996, L 327, s. 11), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1241/2002 af 10. juli 2002 (EFT 2002, L 181, s. 4), blev betegnelsen »Morbier« optaget som en beskyttet oprindelsesbetegnelse i det register over beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser, der fremgår af bilaget til denne forordning.

10 Den beskrivelse af produktet, som findes i varespecifikationen i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1128/2013 af 7. november 2013 om godkendelse af en mindre ændring af varespecifikationen for en betegnelse, der er optaget i registret over beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser (Morbier (BOB)) (EUT 2013, L 302, s. 7), er følgende:

»»Morbier« er en ost af ukogt presset masse, fremstillet af rå komælk og med form som en flad cylinder med en diameter på 30 til 40 cm, en højde på 5 til 8 cm, en vægt på 5 til 8 kg og med en flad over- og underside og let buede sider.

Denne ost har en sammenpresset vandret sort stribe, som fortsætter hen over hele skiven.

Skorpen er naturlig, aftørret, med en regelmæssig struktur, kittet og med aftryk af formen. Farven er beige til orange med nuancer af brunlig orange, rødlig orange og rosa orange. Ostemassen er ensartet elfenbensfarvet med en svagt gullig tone med spredte huller på størrelse med et ribs eller små flade bobler.

Den er blød ved berøring, blød og cremet, klæber kun lidt til ganen og med en fin og glat struktur. Smagen er ren med nuancer af mælk, karamel, vanilje og frugt. Med alderen bliver aromapaletten beriget med brændte, krydrede og vegetabiliske nuancer. Smagsnuancerne er afbalancerede. Osten indeholder mindst 45 gr. fedt i tørstoffet pr. 100 gr. efter tørring. Vandindholdet i den fedtfrie ostemasse er mellem 58 og 67%. Modningen af osten foregår i løbet af mindst 45 dage regnet fra produktionsdagen i ubrudt [cyklus].«

Fransk ret

- 11 Artikel L. 722-1 i code de la propriété intellectuelle (lov om intellektuel ejendomsret), i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, bestemmer:

»Enhver krænkelse af en geografisk angivelse medfører civilretligt ansvar for ophavsmanden.

I dette kapitel forstås ved »geografisk angivelse«:

[...]

- b) beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske angivelser fastsat i fællesskabslovgivningen om beskyttelse af geografiske angivelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og fødevarer

[...]«

- 12 Morbier-osten blev tildelt status som en kontrolleret oprindelsesbetegnelse i henhold til dekret af 22. december 2000 vedrørende den kontrollerede oprindelsesbetegnelse »Morbier« (JORF nr. 302, af 30.12.2000, s. 20944), som nu er ophævet, og hvori blev afgrænset et geografisk referenceområde og de nødvendige betingelser, der skulle være opfyldt, for at der kunne gøres krav på denne oprindelsesbetegnelse, og som i artikel 8 fastsatte en overgangsperiode for virksomheder beliggende uden for dette geografiske område, som kontinuerligt fremstillede og markedsførte ost under navnet »Morbier«, for at give dem mulighed for fortsat at anvende dette navn uden benævnelsen »kontrolleret oprindelsesbetegnelse« indtil udløbet af en frist på fem år fra offentliggørelsen af registreringen af oprindelsesbetegnelsen »Morbier« som en beskyttet oprindelsesbetegnelse.

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 13 I henhold til dekretet af 22. december 2000 fik Société Fromagère du Livradois, der havde fremstillet morbier-ost siden 1979, tilladelse til at benytte betegnelsen »Morbier« uden benævnelsen »kontrolleret oprindelsesbetegnelse« indtil den 11. juli 2007, hvor selskabet ændrede betegnelsen til »Montboissié du Haut Livradois«. Den 5. oktober 2001 indgav Société Fromagère du Livradois i USA endvidere en ansøgning om registrering af det amerikanske varemærke »Morbier du Haut Livradois«, hvilken registrering selskabet i 2008 fornyede for ti år, og den 5. november 2004 ansøgte det om registrering af det franske varemærke »Montboissier«.

- 14 Idet Syndicat foreholdt Société Fromagère du Livradois, at dette selskab har krænkede den beskyttede betegnelse samt udøvet illoyal konkurrence og snylteri ved at fremstille og markedsføre en ost, der gengiver udseendet af det produkt, som er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Morbier«, i den hensigt at skabe forveksling med dette og at udnytte omdømmet af det billede, som associeres med denne, uden at skulle overholde varespecifikationen, søgte Syndicat den 22. august 2013 Société Fromagère du Livradois ved tribunal de grande instance de Paris (retten i første instans i Paris, Frankrig) med påstand om, at selskabet skulle pålægges at ophøre med enhver direkte eller indirekte kommerciel anvendelse af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Morbier« i forbindelse med produkter, der ikke er omfattet af oprindelsesbetegnelsen, enhver uretmæssig anvendelse, efterligning eller antydning af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Morbier«, enhver anden form for falsk eller vildledende angivelse af produktets herkomst, oprindelse, art og vigtigste egenskaber på en hvilken som helst måde, der kan give et fejlagtigt indtryk af produktets oprindelse, enhver anden praksis, der kan vildlede forbrugerne med hensyn til

produktets virkelige oprindelse, og navnlig enhver anvendelse af en sort stribe, der adskiller ostens to dele, samt pålægges at betale erstatning for den lidte skade.

- 15 Alle disse påstande blev forkastet ved dom af 14. april 2016, hvilken dom blev stadfæstet af cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris, Frankrig) ved dom af 16. juni 2017. Sidstnævnte fastslog, at det ikke var ulovligt at markedsføre en ost, som besidder et eller flere af de karakteristika, der fremgår af varespecifikationen for osten Morbier, og som således ligner denne.
- 16 Efter at have fastslået, at lovgivningen om beskyttede oprindelsesbetegnelser ikke har til formål at beskytte et produkts udseende eller karakteristika, således som de fremgår af varespecifikationen, men dets betegnelse, og dermed ikke forbyder fremstilling af et produkt ved brug af de samme teknikker som dem, der er beskrevet i de standarder, der finder anvendelse på den geografiske betegnelse, og efter at have bemærket, at efterligning af et produkts udseende, når der ikke findes noget forbud, er en del af et frit erhvervsliv, fastslog cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris), at de karakteristika, som Syndicat havde påberåbt, navnlig den vandrette blå stribe, var udtryk for en historisk tradition, en gammel teknik, som forefindes i andre Morbier-oste, og som Société Fromagère du Livradois anvendte endog inden tildelingen af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Morbier«, og som ikke er baseret på investeringer, som Syndicat eller dets medlemmer har foretaget. Cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris) fastslog, at såfremt anvendelsen af vegetabilsk kul kun er tilladt i en enkelt ost med denne beskyttede oprindelsesbetegnelse, burde Société Fromagère du Livradois for at overholde den amerikanske lovgivning have erstattet den med polyfenoler fra druer, således at de to oste ikke kunne sidestilles med hensyn til dette karakteristiske træk. Cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris) anførte, at Société Fromagère du Livradois havde henvist til andre forskelle mellem Montboissié-osten og Morbier-osten, navnlig anvendelsen af pasteuriseret mælk til den førstnævnte ost og af rå mælk til den sidstnævnte ost, og fastslog, at de to oste var forskellige, og at Syndicat forsøgte at udvide den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Morbier« med et ulovligt handelsmæssigt formål og i strid med princippet om fri konkurrence.
- 17 Syndicat har iværksat kassationsanke til prøvelse af denne dom fra Cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris) ved den forelæggende ret, Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig). Til støtte for kassationsanken har Syndicat indledningsvis gjort gældende, at en oprindelsesbetegnelse er beskyttet mod enhver praksis, der kan vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse, og at cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris) ved at fastslå, at kun anvendelsen af den beskyttede oprindelsesbetegnelse er forbudt, har tilsidesat artikel 13 i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012. Syndicat har dernæst gjort gældende, at cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris) ved blot at bemærke dels, at de karakteristika, som Syndicat har anført, beror på en historisk tradition og ikke er baseret på investeringer, som Syndicat og dets medlemmer har foretaget, dels, at den Montboissié-ost, som Société Fromagère du Livradois har markedsført siden 2007, er forskellig fra Morbier-osten, uden som påkrævet at undersøge, om Société Fromagère du Livradois' praksis, navnlig kopiering af »kulstofstregen«, der er karakteristisk for Morbier-osten, kan vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse, har frataget sin afgørelse et retsgrundlag i henhold til ovennævnte retsakter.
- 18 Société Fromagère du Livradois har på sin side gjort gældende, at en beskyttet oprindelsesbetegnelse beskytter produkter fra et afgrænset område, og at disse er de eneste, som er omfattet af den beskyttede betegnelse, men at den ikke forhindrer andre producenter i at fremstille og markedsføre lignende produkter, når blot de ikke giver indtryk af, at de har ret til den pågældende betegnelse. Selskabet har af national ret udledt, at enhver brug af det tegn, der udgør en beskyttet oprindelsesbetegnelse til at betegne varer af samme art, der ikke er beskyttet – enten fordi de ikke stammer fra det afgrænsede område, eller fordi de stammer derfra, men ikke har de krævede egenskaber – er forbudt, men at det ikke er forbudt at markedsføre lignende produkter, når blot markedsføringen ikke ledsages af nogen form for praksis, der vil kunne skabe forvirring, navnlig via uretmæssig anvendelse eller antydning af denne beskyttede oprindelsesbetegnelse. Selskabet har ligeledes gjort gældende, at en »praksis, der vil kunne vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse« som omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra d), i forordning nr. 510/2006, og en »praksis, der kan vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse« som omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra d), i forordning nr. 1151/2012, nødvendigvis må vedrøre

produktets »oprindelse«, og at der således skal være tale om en praksis, der kan forlede forbrugeren til at tro, at der er tale om et produkt med den pågældende beskyttede oprindelsesbetegnelse. Selskabet er af den opfattelse, at en sådan »praksis« ikke blot kan udledes med henvisning til produktets udseende som sådan uden nogen henvisning til den beskyttede herkomst på emballagen.

- 19 Den forelæggende ret har anført, at den kassationsankesag, som den er blevet forelagt, rejser et spørgsmål, som endnu ikke er blevet prøvet ved kassationsdomstolen, om, hvorvidt artikel 13, stk. 1, i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012 skal fortolkes således, at disse bestemmelser alene forbyder en tredjemands anvendelse af den registrerede betegnelse, eller om bestemmelserne skal fortolkes således, at de ligeledes forbyder enhver præsentation af produktet, der kan vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse, selv i tilfælde hvor den registrerede betegnelse ikke er blevet anvendt af tredjemand. Den forelæggende ret har henvist til, at Domstolen aldrig har udtalt sig om dette spørgsmål, og bemærket, at der hersker tvivl om fortolkningen af de i disse artikler omhandlede udtryk »enhver anden form for praksis« og »enhver anden praksis«, der udgør en særlig form for krænkelse af en beskyttet betegnelse, hvis den kan vildlede forbrugeren med hensyn til produktets virkelige oprindelse.
- 20 Ifølge den forelæggende ret er spørgsmålet således, om en gengivelse af de fysiske karakteristika ved et produkt, der er beskyttet af en oprindelsesbetegnelse, kan udgøre en praksis, der kan vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse, som er forbudt i henhold til disse forordningers artikel 13, stk. 1. Dette spørgsmål vedrører afgørelsen af, om præsentationen af et produkt, der er beskyttet af en oprindelsesbetegnelse, navnlig en gengivelse af den form eller det udseende, der kendetegner det, vil kunne udgøre en krænkelse af denne betegnelse, selv om betegnelsen ikke er gengivet.
- 21 Under disse omstændigheder har Cour de cassation (kassationsdomstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 13, stk. 1, i henholdsvis [forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012] fortolkes således, at de [blot] forbyder tredjemands anvendelse af den registrerede betegnelse, eller skal de fortolkes således, at de forbyder præsentation af et produkt, der er beskyttet af en oprindelsesbetegnelse, navnlig gengivelse af den form eller det udseende, der kendetegner det, og som vil kunne vildlede forbrugeren med hensyn til produktets virkelige oprindelse, selv om den registrerede betegnelse ikke anvendes?«

Det præjudicielle spørgsmål

Om spørgsmålets første led

- 22 Med spørgsmålets første led ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 13, stk. 1, i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012 skal fortolkes således, at disse bestemmelser alene er til hinder for en tredjemands anvendelse af den registrerede betegnelse.
- 23 Det fremgår af ordlyden af disse bestemmelser, at registrerede betegnelser er beskyttet mod forskellige handlinger, dvs. for det første direkte eller indirekte kommerciel anvendelse af en registreret betegnelse, for det andet uretmæssig anvendelse, efterligning eller antydning, for det tredje falsk eller vildledende angivelse af produktets herkomst, oprindelse, art og vigtigste egenskaber på den indre eller ydre emballage, i reklamer eller i de dokumenter, der vedrører det pågældende produkt, samt anvendelse af emballager, der kan give et fejlagtigt indtryk af produktets oprindelse, og for det fjerde enhver anden praksis, der kan vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse.
- 24 Disse bestemmelser omfatter således en gradvis opregning af handlinger, der er forbudt (jf. i denne retning dom af 2.5.2019, Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego, C-614/17, EU:C:2019:344, præmis 27). Mens artikel 13, stk. 1, litra a), i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012 forbyder enhver direkte eller indirekte anvendelse af en registreret betegnelse for produkter, der ikke er omfattet af registreringen, i en form, der er identisk med denne betegnelse eller på en identisk eller i det mindste fonetisk og/eller visuelt meget lignende måde (jf. analogt dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 29, 31 og 39), forbyder

disse forordningers artikel 13, stk. 1, litra b)-d), andre typer handlinger, som disse registrerede betegnelser er beskyttet imod, og som ikke, hverken direkte eller indirekte, anvender selve betegnelserne.

- 25 Anvendelsesområdet for artikel 13, stk. 1, litra a), i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012 skal således nødvendigvis afgrænses i forhold til anvendelsesområdet for de øvrige regler om beskyttelse af registrerede betegnelser i disse forordningers artikel 13, stk. 1, litra b)-d). Navnlig forbyder artikel 13, stk. 1, litra b), i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012 handlinger, der til forskel fra dem, der er omhandlet i forordningernes artikel 13, stk. 1, litra a), hverken direkte eller indirekte anvender den beskyttede betegnelse som sådan, men hentyder til den på en sådan måde, at forbrugeren føres til at danne et tilstrækkeligt tæt slægtskab til denne betegnelse (jf. analogt hvad angår artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 110/2008 af 15.1.2008 om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af samt beskyttelse af geografiske betegnelser for spiritus og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 (EUT 2008, L 39, s. 16) dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 33).
- 26 Hvad nærmere bestemt angår begrebet »antydning« er det afgørende kriterium, hvorvidt forbrugeren, når han ser den omtvistede betegnelse, føres til direkte at tænke på den vare, som den beskyttede oprindelsesbetegnelse gælder for, hvilket det tilkommer den nationale ret at vurdere under hensyntagen til, hvorvidt en beskyttet oprindelsesbetegnelse er delvis omfattet i den anfægtede betegnelse, om der er et fonetisk og/eller visuelt slægtskab med denne anfægtede betegnelse, eller om der foreligger en begrebsmæssig lighed mellem den nævnte anfægtede betegnelse og den nævnte beskyttede oprindelsesbetegnelse, alt efter omstændighederne (jf. analogt dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 51).
- 27 I dom af 2. maj 2019, Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344), har Domstolen i øvrigt fastslået, at artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006 skal fortolkes således, at antydningen af en registreret betegnelse kan foreligge ved anvendelsen af figurtegn. For at nå til denne afgørelse fastslog Domstolen bl.a. i denne doms præmis 18, at formuleringen af denne bestemmelse kan opfattes som en henvisning til ikke blot de udtryk, hvormed en registreret betegnelse kan antydes, men også til ethvert figurtegn, der kan føre forbrugeren til at tænke på de produkter, som denne betegnelse gælder for. Domstolen bemærkede i samme doms præmis 22, at det principielt ikke kan udelukkes, at figurtegn kan føre forbrugeren til direkte at tænke på produkter, som en registreret betegnelse gælder for, som følge af deres begrebsmæssige lighed med en sådan betegnelse.
- 28 Hvad angår de handlinger, som er omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra c), i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012, skal det bemærkes, at i forhold til disse artiklers litra a) og b) udvider disse bestemmelser beskyttelsens omfang ved bl.a. at medtage »enhver anden [...] angivelse«, dvs. oplysninger til forbrugeren, som fremgår af produktets indre eller ydre emballage, i reklamer eller i de dokumenter, der vedrører det pågældende produkt, og som, selv om de ikke antyder den beskyttede geografiske betegnelse, skal kvalificeres som falske eller vildledende med hensyn til produktets tilknytning til denne betegnelse. Udtrykket »enhver anden [...] angivelse« omfatter oplysninger, der kan forekomme i en hvilken som helst form på produktets indre eller ydre emballage, i reklamer eller i de dokumenter, der vedrører det pågældende produkt, bl.a. i form af en tekst, et billede eller en form, der kan oplyse om produktets herkomst, oprindelse, art og hovedegenskaber (jf. analogt dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 65 og 66).
- 29 Hvad angår de handlinger, som er omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra d), i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012, fremgår det af udtrykket »enhver anden form for praksis« i disse bestemmelser, at de, således som generaladvokaten har anført i punkt 49 i forslaget til afgørelse, har til formål at dække enhver handling, som ikke allerede er omfattet af disse artiklers andre bestemmelser og dermed supplere beskyttelsesordningen for registrerede betegnelser.
- 30 Det følger af ovenstående betragtninger, at artikel 13, stk. 1, i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012 ikke begrænser sig til at forbyde anvendelsen af selve den registrerede betegnelse, eftersom bestemmelserne har et bredt anvendelsesområde.

- 31 Følgelig skal det forelagte spørgsmåls første led derfor besvares med, at artikel 13, stk. 1, i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012 skal fortolkes således, at disse bestemmelser ikke blot forbyder tredjemand at anvende en registreret betegnelse.

Om spørgsmålets andet led

- 32 Med spørgsmålets andet led ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 13, stk. 1, litra d), i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012 skal fortolkes således, at disse bestemmelser forbyder gengivelse af den form eller det udseende, der kendetegner et produkt, som er omfattet af en registreret betegnelse, når gengivelsen kan vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse.
- 33 Henset til, at registrerede betegnelser i henhold til artikel 13, stk. 1, litra d), i forordning nr. 510/2006 er beskyttet mod »enhver anden form for praksis, der vil kunne vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse«, og i henhold til artikel 13, stk. 1, litra d), i forordning nr. 1151/2012 er beskyttet mod »enhver anden praksis, der kan vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse«, uddybes det ikke heri, hvilke handlinger der er forbudt i henhold til disse bestemmelser, idet de i bred forstand omfatter alle andre handlinger end dem, der i henhold til forordningernes artikel 13, stk. 1, litra a)-c), er forbudt, og som kan føre til vildledning af forbrugeren med hensyn til det omhandlede produkts virkelige oprindelse.
- 34 Artikel 13, stk. 1, litra d), i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012 opfylder de formål, der er anført i 4. og 6. betragtning til forordning nr. 510/2006 og i 18. og 29. betragtning til forordning nr. 1151/2012 tillige med denne forordning artikel 4, hvoraf det fremgår, at ordningen for beskyttelse af beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser bl.a. har til formål at give forbrugerne klare oplysninger om produktets oprindelse og egenskaber, således at forbrugerne får mulighed for at træffe deres beslutning om køb på et bedre oplyst grundlag, og at forebygge fremgangsmåder, der vil kunne vildlede forbrugerne.
- 35 Det fremgår i bredere forstand af Domstolens praksis, at ordningen for beskyttelse af beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser i det væsentlige har til formål at sikre forbrugerne, at landbrugsprodukter med en registreret betegnelse på grund af deres oprindelse fra et bestemt geografisk område har visse særlige kendetegn og følgelig i kraft af deres geografiske oprindelse tilbyder en kvalitetsgaranti, med det formål at gøre det muligt for erhvervsdrivende inden for landbruget, som har påtaget sig at gøre en reel indsats for at fremstille kvalitetsprodukter, at opnå bedre indtægter, og hindre tredjemand i at misbruge det renommé, som følger af produkternes kvalitet (jf. analogt dom af som af 14.9.2017, EUIPO mod Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto, C-56/16 P, EU:C:2017:693, præmis 82, af 20.12.2017, Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne, C-393/16, EU:C:2017:991, præmis 38, og af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 38 og 69).
- 36 Hvad for det andet angår spørgsmålet om, hvorvidt gengivelsen af den form eller det udseende, der kendetegner et produkt, som er omfattet af en registreret betegnelse, udgør en praksis, der er forbudt i henhold til artikel 13, stk. 1, litra d), i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012, skal det, som Société Fromagère du Livradois og Europa-Kommissionen har gjort gældende, bemærkes, at genstanden for den i disse bestemmelser omhandlede beskyttelse ifølge bestemmelseernes ordlyd er den registrerede betegnelse og ikke det produkt, der er omfattet af denne betegnelse. Heraf følger, at formålet med denne beskyttelse ikke er – i forbindelse med fremstillingen af et andet produkt, der ikke er omfattet af registreringen – at forbyde navnlig brugen af fremstillingsmetoder eller gengivelsen af en eller flere af de karakteristika, der fremgår af varespecifikationen for et produkt, der er omfattet af en registreret betegnelse, fordi disse fremstillingsmetoder eller karakteristika fremgår af varespecifikationen.
- 37 Som generaladvokaten har anført i punkt 27 i forslaget til afgørelse, forstås ved beskyttet oprindelsesbetegnelse i henhold til selve ordlyden af artikel 5, stk. 1, litra a) og b), i forordning nr. 1151/2012, der i det væsentlige gengiver ordlyden af artikel 2, stk. 1, litra a) og b), i forordning nr. 510/2006, imidlertid en betegnelse, der identificerer et produkt, som har oprindelse et bestemt sted, i en

region eller, i undtagelsestilfælde, i et land, hvis kvalitet eller karakteristika hovedsagelig eller fuldstændig kan tilskrives et geografisk miljø med dets naturbetingede og menneskelige faktorer. Beskyttede oprindelsesbetegnelser er således beskyttede, for så vidt som de betegner et produkt, som har visse egenskaber eller visse karakteristika. Den beskyttede oprindelsesbetegnelse og det heraf omfattede produkt er dermed indbyrdes forbundne.

- 38 Henset til, at der ikke er foretaget nogen præcisering af udtrykket »enhver anden form for praksis« i artikel 13, stk. 1, litra d), i forordning nr. 510/2006 og udtrykket »enhver anden praksis« i artikel 13, stk. 1, litra d), i forordning nr. 1151/2012, kan det ikke udelukkes, at gengivelsen af den form eller det udseende, der kendetegner et produkt, som er omfattet af en registreret betegnelse, kan være omfattet af anvendelsesområdet for disse bestemmelser, selv om betegnelsen hverken fremgår af det omhandlede produkt eller dets emballage. Dette er tilfældet, hvis gengivelsen kan vildlede forbrugerne med hensyn til det pågældende produkts virkelige oprindelse.
- 39 For at afgøre, om dette er tilfældet, skal der, således som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 55 og 57-59 i forslaget til afgørelse, dels tages hensyn til opfattelsen hos en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet europæisk gennemsnitsforbruger (jf. analogt dom af 21.1.2016, Viiniverla, C-75/15, EU:C:2016:35, præmis 25 og 28, og af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 47), dels alle de relevante faktorer i det foreliggende tilfælde, herunder, hvordan de pågældende produkter præsenteres for offentligheden, og markedsføringen heraf tillige med de faktiske omstændigheder (jf. i denne retning dom af 4.12.2019, Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena, C-432/18, EU:C:2019:1045, præmis 25).
- 40 Hvad navnlig angår et element af udseendet af et produkt, der er omfattet af den registrerede betegnelse, således som det er tilfældet i hovedsagen, skal det bl.a. undersøges, om dette element udgør et referencekarakteristikum eller et særligt særpræget karakteristikum ved produktet, for at gengivelsen heraf sammen med alle relevante faktorer i sagen kan forlede forbrugeren til at tro, at det produkt, som indeholder denne gengivelse, er omfattet af den omhandlede registrerede betegnelse.
- 41 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal andet led af det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 13, stk. 1, litra d), i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012 skal fortolkes således, at disse bestemmelser forbyder gengivelse af den form eller det udseende, der kendetegner et produkt, som er omfattet af en registreret betegnelse, når gengivelsen kan forlede forbrugeren til at tro, at det omhandlede produkt er omfattet af den omhandlede registrerede betegnelse. Det skal under hensyn til alle relevante faktorer i sagen undersøges, om gengivelsen kan vildlede en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet europæisk forbruger.

Sagsomkostninger

- 42 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

Artikel 13, stk. 1, i henholdsvis Rådets forordning (EF) nr. 510/2006 af 20. marts 2006 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og fødevarer og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 af 21. november 2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer skal fortolkes således, at disse bestemmelser ikke blot forbyder tredjemand at anvende en registreret betegnelse.

Artikel 13, stk. 1, litra d), i henholdsvis forordning nr. 510/2006 og forordning nr. 1151/2012 skal fortolkes således, at disse bestemmelser forbyder gengivelse af den form eller det udseende, der

kendetegner et produkt, som er omfattet af en registreret betegnelse, når gengivelsen kan forlede forbrugeren til at tro, at det omhandlede produkt er omfattet af den omhandlede registrerede betegnelse. Det skal under hensyn til alle relevante faktorer i sagen undersøges, om gengivelsen vil kunne vildlede en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet europæisk forbruger.

Underskrifter

* Processprog: fransk.